

HET NATUURLOKET

Makelaar in gegevens over planten en dieren

Rob van Westrienen, manager natuurloket

Waar komt de beschermde Korenwolf voor? En de Rugstreeppad? Waar broedt de zeldzame Kwartelkoning? Belangrijke vragen voor natuurbeschermers, maar ook voor iedereen die te maken heeft met de inrichting en beheer van ons land. Immers, diverse wetten en richtlijnen dwingen een ieder rekening te houden met de eventuele aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Voor een landelijk overzicht van de beschikbaarheid van soortgegevens is er nu Het Natuurloket, te vinden via www.natuurloket.nl

Wat is Het Natuurloket?

Het Natuurloket is vooral een digitaal loket en heeft twee belangrijke taken. Ten eerste is dat het faciliteren in het vinden van verspreidingsgegevens over planten en dieren en ten tweede een helpdeskfunctie voor informatie over de verspreiding van planten en dieren en over (inter)nationale natuurwetgeving.

Het Natuurloket faciliteert onder andere door op haar website, www.natuurloket.nl, informatie over de verspreiding van planten en dieren en over natuurwetgeving te geven. Op de website kunnen geïnteresseerden direct zien of er in een bepaald gebied beschermde of bedreigde soorten aanwezig zijn. Het gaat hierbij om soorten die bescherming genieten onder de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. Ook wordt informatie gegeven over soorten van Rode Lijsten.

De informatie over planten en dieren is tot op gedetailleerd niveau (1 bij 1 kilometer) op te vragen. Op de kaart kan het gewenste gebied worden aangeklikt, waarna een rapportage verschijnt van het desbetreffende gebied. In dit overzicht valt te lezen of en hoeveel beschermde en bedreigde soorten zijn aangetroffen. Er wordt bijvoorbeeld gemeld dat er twee vlindersoorten zijn gezien die op de Rode Lijst staan, of drie soorten broedvogels die beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn. Ook kan blijken dat het gebied goed onderzocht is en dat er geen beschermde dier- of plantensoorten aanwezig zijn. Tevens wordt in de rapportage aangegeven of het onderzoek volledig en actueel is (zie kader).

Gegevens over planten en dieren

Wat u in het overzicht niet zult aantreffen zijn de soortnamen van de aangetroffen beschermde planten en dieren. Aan het verkrijgen van deze informatie zijn kosten verbonden. Het Natuurloket kan hierin - kosteloos - faciliteren. Via Het Natuurloket kan een offerte voor gegevenslevering worden aangevraagd en na instemming van de aanvrager wordt de opdracht verleend. Het Natuurloket regelt dan voor u de contacten met de gegevensbeherende organisaties, wat u een flinke hoeveelheid werk bespaart. Voor recente informatie over de geschatte levertijden en een indicatie van de kosten verwijzen we u naar de website (www.natuurloket.nl). Momenteel kan Het Natuurloket gebruik maken van de gegevens uit de databestanden van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Deze omvatten naar schatting 80% van de beschikbare flora- en faunagegevens. De PGO's streven er naar hun databanken zo compleet mogelijk te maken. Naast de eigen gegevens zijn hierin ook gegevens van o.a. provincies (deels), waterbeheerders en terreinbeheerders opgenomen.

Waarom dit loket?

De Staatssecretaris van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, mw. G. Faber, opende op 30 november 2001 de virtuele deuren van Het Natuurloket. De belangrijkste reden was het makkelijker toegankelijk maken van verspreidingsgegevens van planten en dieren voor gemeenten, projectontwikkelaars, bouwbedrijven, adviesbureaus, provincies en overheidsinstellingen. Tot voor kort was voor veel instanties onduidelijk waar zij natuurgegevens vandaan konden halen. Bovendien zijn deze gegevens bij verschillende organisaties aanwezig en kostte het zodoende nogal wat moeite om de gegevens boven de tafel te krijgen.

Een belangrijk voordeel van goed toegankelijke gegevens is dat vroegtijdig in de planvorming van ruimtelijke ordeningsplannen rekening kan worden gehouden met beschermde en bedreigde plant- en diersoorten. Plannen kunnen in ruimte of tijd worden aangepast, dan wel een ontheffing of vergunning kan bijtijds worden aangevraagd. Volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Flora- en Faunawet is het een verplichting voor een ieder die plannen heeft voor de inrichting van (een stukje) Nederland om rekening te houden met beschermde soorten. Sterker nog: het is ieders eigen verantwoordelijkheid om te weten of er beschermde soorten in een plangebied aanwezig zijn of niet.

Het raadplegen van Het Natuurloket kan daarbij een verhelderende eerste stap zijn. De helpdesk van Het Natuurloket kan u ook adviseren over de eventuele vervolgstappen die ondernomen zouden kunnen worden.

Meer informatie: Het Natuurloket, Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen
tel: 024-3652372, fax: 024-3652374
e-mail: info@natuurloket.nl, www.natuurloket.nl

Voorbeeld van een rapportage voor een kilometerhok (in dit geval X:133 / Y:445) opvraagbaar via www.natuurloket.nl					
Soortgroep	NB	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Broedvogels		2	7	Redelijk	1/1/ 93 - 1/10/ 01
Wintervogels	-	-	-	-	-
Libellen				Matig	1/1/ 90 - 1/10/ 01
Vlinders				Goed	1/1/ 90 - 1/10/ 01
Sprinkhanen				Matig	1/1/ 90 - 1/10/ 01
Zoogdieren	1	1		Matig	1/1/ 90 - 1/10/ 01
Reptielen				niet onderzocht	1/1/ 85 - 1/10/ 01
Amfibieën	5	1		zeer goed	1/1/ 85 - 1/10/ 01
Vaatplanten	8		15	goed	1/1/ 75 - 1/10/ 01
Mossen	nvt		3	goed	1/1/ 80 - 1/10/ 01
Korstmossen	nvt			niet onderzocht	1/1/ 80 - 1/10/ 01
Paddestoelen	-	-	-	-	-
Vissen	-	-	-	-	-
Legenda - = niet beschikbaar via internet; mogelijk wel onderzocht nvt = niet van toepassing NB = Natuurbeschermingswet H/V = Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn RL = Rode Lijsten				Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is over de te verwachten soorten van de betreffende soortgroep Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen	

Eric Schellekens, Accountmanager Groene Ruimte bij Arcadis

Snelle natuurtoets

“Als adviesbureau maakt Arcadis al heel veel gebruik van flora- en faunagegevens. Eerst via de PGO's en nu via Het Natuurloket. Het gaat dan om projecten als MER-rapportages, natuurontwikkelingsprojecten, opstellen van bestemmingsplanwijzigingen maar ook door de 'rode' sector geïnitieerde projecten als locatieontwikkeling (woningbouw, bedrijven-terreinen, infrastructuur). Voor opdrachtgevers vanuit zeer verschillende hoeken voeren wij een 'natuurtoets' uit: hierin gaan we na of op basis van beschikbare gegevens eventueel aangevuld met veldinventarisaties nadere afstemming op de groene wetgeving, en het eventueel aanvragen van een ontheffing, noodzakelijk is. Ook geven wij op basis van de beschikbare gegevens advies ten aanzien van de mogelijkheden en onmogelijkheden.”

Opdrachtgevers denken te laat aan mogelijk aanwezige natuurwaarden

“Via de homepage van het Natuurloket krijg je een prima eerste scan op de aanwezigheid van beschermde soorten in een plangebied en hoe goed het gebied onderzocht is. Eventueel kun je dan nog een opdracht geven voor de achterliggende basisgegevens of verdere inventarisatie.

Als we de achterliggende gegevens nodig hebben zouden die wel sneller geleverd moeten worden. De praktijk is namelijk dat opdrachtgevers zich veel te laat realiseren dat ze verplicht zijn flora- en faunagegevens mee te nemen in het project!”

Vrije gegevens?

“Dat we moeten betalen voor de basisgegevens is zeker bij grotere (bouw)projecten geen punt. Het past wel in het principe dat de initiatiefnemer betaalt. Ook kan ik me voorstellen dat de overheid vanuit haar verantwoordelijkheid voor natuur en milieu de gegevens kosteloos ter beschikking stelt: op die manieren kan de overheid ervoor zorgen dat de best mogelijke gegevens voor iedereen beschikbaar zijn en kan er bij de ruimtelijke ontwikkeling binnen Nederland beter rekening gehouden worden met natuurwaarden.”